

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1055/2023
11.07.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиле АА из с. ..., чији је пуномоћник Бора Ристић, адвокат из ..., против туженог Града Враћа, кога заступа Градско правобранилаштво Града Враћа и Месне заједнице Тибужде, Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године, у седници одржаној 11.07.2024. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године у ставу првом изреке (потврђујући део), као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године у ставу првом изреке (потврђујући део).

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године у ставовима другом, четвртном, петом и шестом изреке, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године у ставовима другом, четвртном, петом и шестом изреке, и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Врању П 740/20 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор недостатка пасивне легитимације туженог града Враћа. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезу да као инвеститори пројекта тужилји изградње канализациону мрежу до породичне куће у с. Тибужде у року од 6 месеци од правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужени су обавезани да као инвеститори

пројекта тужилђи солидарно исплате укупно износ од 60.500,00 динара, све у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да тужилђи солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 91.760,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 1878/21 од 06.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилђе и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке у односу на туженог Град Врање, тако што је одбијен тужбени захтев тужилђе којим је тражила да се овај тужени обавезе да солидарно са туженом Месном заједницом Тибужде, Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже да тужилђи на име стицања без основа исплати 60.500,00 динара у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у ставу трећем изреке побијане пресуде. Ставом трећим изреке, одбачна је тужба тужилђе у делу којим је тражила да се тужена Месна заједница Тибужде, Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже обавезе да солидарно са туженим Градом Врањеда тужилђи на име стицања без основа исплати 60.500,00 динара у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у ставу трећем изреке побијане пресуде. Ставом четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртом изреке у односу на туженог Град Врање, тако што је тужилђа обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка од 70.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, док је одбијен захтев тужилђе да се тужена Месна заједница Тибужде, Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже обавезе да јој накнади трошкове парничног поступка. Ставом петим изреке, тужилђа је обавезана да туженом Граду Врање накнади трошкове другостепеног поступка од 18.000,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужилђе за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилђа је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (члан 404. ЗПП).

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП у односу на став први изреке другостепене пресуде (потврђујући део). Имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге које су нижестепени судови дали за своју одлуку, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, односно правних питања у интересу

равноправности грађана, а не постоји потреба новог тумачења права. Побијаном пресудом потврђена је првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се тужени обавезу да јој као инвеститори пројекта изградe канализациону мрежу до породичне куће. Одлука другостепеног суда о основаности овог тужбеног захтева заснована је на примени одговарајућих одредаба материјалног права које су у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца, са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом. Посебном ревизијом не може се побијати правноснажна пресуда због погрешне оцене изведених доказа (чиме се заправо оспорава утврђено чињенично стање). Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

На основу изнетог, применом члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у односу на потврђујући део побијане пресуде у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члана 479. став 6. ЗПП, прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Тужба ради стицања без основа поднета је 14.10.2017. године. Вредност предмета спора је 60.500,00 динара.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на неновчано и новчано потраживање, у коме вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 3.000 евра, што значи да се ради о спору мале вредности у коме ревизија није дозвољена, то ревизија тужене није дозвољена, применом члана 479. став 6. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије у односу на преиначујући део побијане пресуде, Врховни суд је нашао да су испуњени услови из члана 404. ЗПП, да се дозволи одлучивање о ревизији тужиле, ради уједначавања судске праксе.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...55/14), па је утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилца је закључила уговор о изградњи канализационе мреже са Месном заједницом Тибужде, која је формирала Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже у Тибужду. По том уговору тужилца је извршила уплату износа од 60.500,00 динара за изградњу канализационе мреже и за прикључење свог објекта на ту мрежу. Уговором је предвиђено да уговорне стране заједнички израде канализациону мрежу на територији Месне заједнице Тибужде. Тужилца је на рачун Месне заједнице уплатила назначени новчани износ. Њено домаћинство није прикључено на канализациону мрежу јер иста није ни изграђена. Утврђено је да је рачун МЗ Тибужде у блокади на дан 11.04.2018. године, а да су блокаде од 01.03.2003. године, 05.03.2004. године и до 06.07.2007. године. Пресудом Основног суда у Врању П 2566/17 од 05.03.2019. године, усвојен је тужбени захтев према туженој Месној заједници и у овом делу та пресуда је постала правноснажна.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужилце у делу којим је тражила да тужени као инвеститори солидарно изграде канализациону мрежу до тужилине породичне куће (у ком делу је другостепени суд одбио жалбу тужилце и потврдио првостепену пресуду), док је усвојио тужбени захтев тужилце у преосталом делу и тужене солидарно обавезао да тужилци на име стицања без основа исплате 60.500,00 динара. Закључио је и да је неоснован приговор недостатка пасивне легитимације туженог Града Врања.

Међутим другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу закључивши да тужбени захтев тужилце према туженом Граду Врању није основан. Ово из разлога што тужилца није закључила уговор са овим туженим, већ је уговор закључила са Месном заједницом Тибужде, која је формирала Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже у Тибужду. Тужени Град Врање није примио назначена новчана средства која је тужилца уплатила, због чега није ни ступио у облигационо-правни односу са тужилцом. Додатна аргументација другостепеног суда је да је Месна заједница корисник буџетских средстава Града Врања, али такође има својство правног лица и у оквиру права и дужности утврђених Статутом и одлуком о оснивању, па је као такав субјект закључила уговор са тужилцом о субвенцирању за изградњу канализационе мреже и од тужилце примила средства која је уплатила за изградњу канализационе мреже и добијање прикључка на ту мрежу, те стога није дошло до увећања имовине на страни туженог Града Врања, због чега на страни туженог Града Врања, постоји недостатак пасивне легитимације јер тужени Град Врање није био у уговорном односу са тужилцом. Одбацио је тужбу у односу на тужену Месну заједницу Тибужде у смислу одредбе члана 294. став 1. тачка 4. ЗПП, будући да је пресудом Основног суда у Врању П 2566/17 од 05.03.2019. године, усвојен је тужбени захтев тужилце према туженој Месној заједници и тужена обавезана да тужилци исплати одређене износе на име стицања без основа и у овом делу та пресуда је постала правноснажна.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права. Према Закону о локалној самоуправи, орган локалне самоуправе – скупштина, одлучује о оснивању јавног предузећа за задовољење јавних интереса. У надлежности Скупштине Града Врања налази се и овлашћење за оснивање и укидање месних заједница укључујући и доношење и верификацију вођења самодоприноса. Тужилца је са Месном заједницом Тибужде – Централним режијским одбором за изградњу канализационе мреже закључила уговор о уплати новчаних средстава за изградњу канализационе мреже. У изградњи канализационе мреже учествовао је Град Врање са делом средстава. Канализациона мрежа није завршена. Тужилца је на име изградње мреже уплатила одређени део средстава, а њено домаћинство није прикључено на канализациону мрежу јер иста није ни изграђена. Рачун Месне заједнице Тибужде је већ дуже време блокиран и очигледно је да тужилца не може од месне заједнице да поврати уплаћени новац, без обзира на постојање правноснажне пресуде којом је тужена Месна заједница Тибужде обавезана да тужилци врати уплаћени новац. Циљ уговора о изградњи канализационе мреже није постигнут и тужилца има право да тражи враћање уплаћеног новца. Тужени Град Врање је као оснивач Месне заједнице Тибужде солидарно одговоран са обавезом месне заједнице. Та одговорност је супсидијарног солидарног карактера. Ако нема новца на рачуну Месне заједнице (што је неспорно) онда обавеза исплате уплаћеног износа прелази на терет оснивача Месне заједнице – Града Врања. Из наведених разлога, јасно произлази да правно утемељење другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева тужилце према Граду Врање и да на страни туженог Града Врања постоји недостатак пасивне легитимације, није прихватљиво.

У поновном поступку првостепени суд ће имати примедбе Врховног суда по истим поступити и утврдити да ли је у међувремену дошло до изградње и завршетка изградње канализационе мреже, те да ли је домаћинство тужилце прикључено на канализациону мрежу и након оцене свих доказа донети нову одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од одлуке о главној ствари.

На основу свега изнетог на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставовима трећем и четвртном изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић